

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2015

TÍREOLAÍOCHT – ARDLEIBHÉAL

ROINN 2 (90 marc)

DÉ hAOINE, 5 MEITHEAMH – MAIDIN, 9.30 - 11.30

Tá **ROINN 1** den pháipéar seo i bhfillteán ar leithligh, mar a bhfuil spásanna le haghaidh do chuid freagraí.

NÁ DEARMAD, LE DO THOIL, GO gCAITHFIDH TÚ **FILLTEÁN COMHLÁNAITHE ROINN 1** A THABHAIRT AR AIS LE DO FHREAGARLEABHAR.

ROINN 2 (90 marc)

Freagair **TRÍ** cheist ar bith.

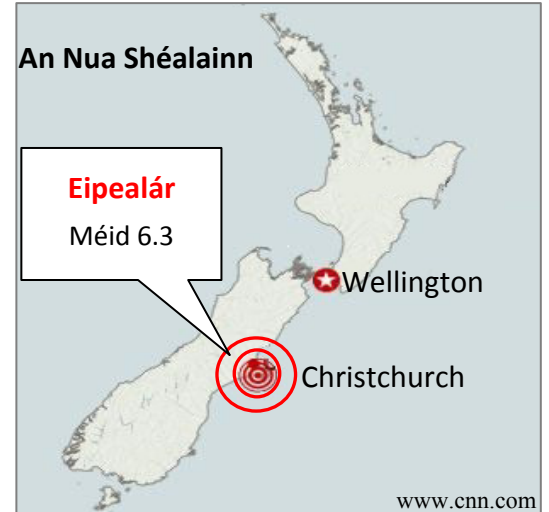
Tá na ceisteanna uile ar cómharc.

Ceist 1. DROMCHLA AN DOMHAIN

A. Creathanna Talún

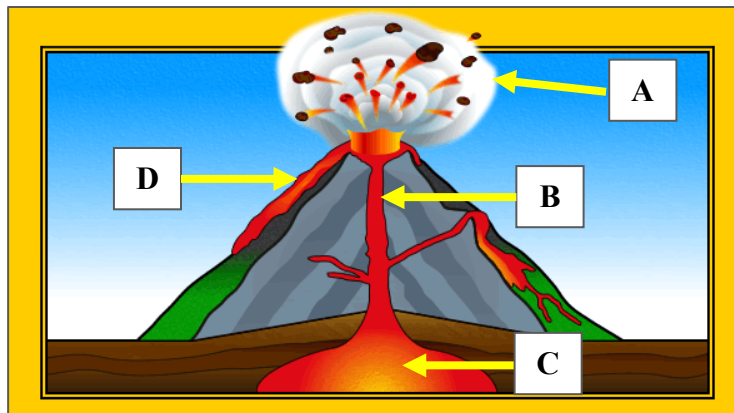
Scrúdaigh an léarscáil thall agus freagair gach ceann de na ceisteanna a leanas.

- (i) Mínigh cad is brí leis an téarma *eipealár*.
- (ii) Mínigh cén fáth a raibh iarmhairtí an chrith talún níos mó in Christchurch ná mar a bhí in Wellington.
- (iii) Déan cur síos ar **dhá** shlí chun an iarmhairt a bhíonn ag creathanna talún a laghdú.

(10)

B. Bolcáin

www.edulinks.steronans.ie

- (i) Scrúdaigh an léaráid de bholcán thuas agus ainmnigh gach ceann de na páirteanna lipéadaithe **A**, **B**, **C** agus **D**.
- (ii) Mínigh iarmhairt dhearfach **amháin** agus iarmhairt dhiúltach **amháin** a bhíonn ag bolcáin.

(10)

C. Aibhneacha

Ainmnigh gné **amháin** a cruthaíodh ag aibhneacha agus, le cabhair léaráide lipéadaithe, mínigh conas a cruthaíodh í.

(10)

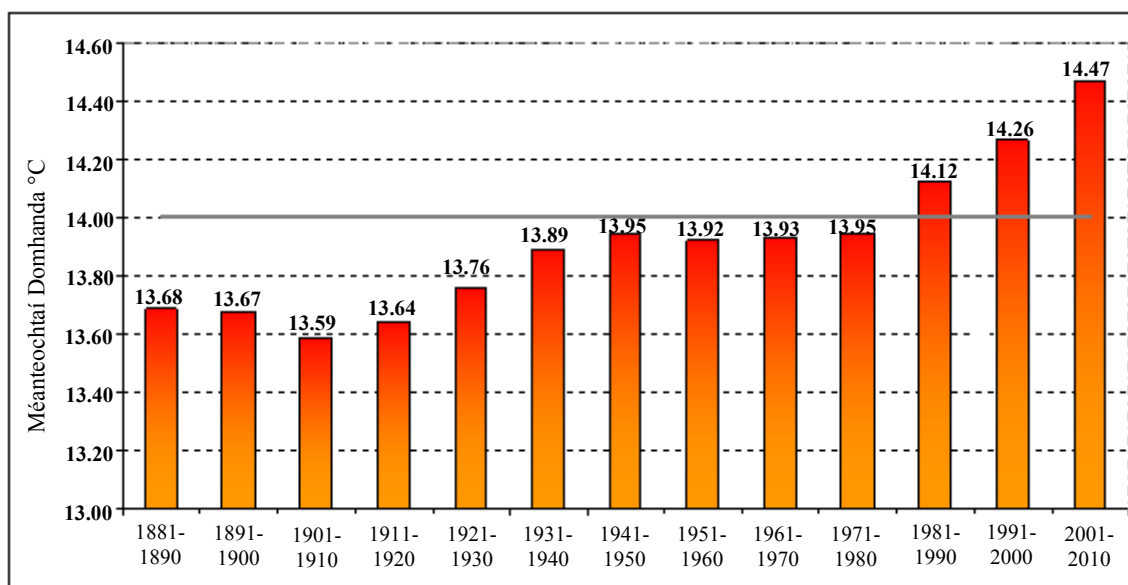
Ceist 2. AN tATMAISFÉAR CORRACH AGUS GNÍOMHAÍOCHT AN DUINE

A. Báisteach

Déan cur síos agus tabhair míniú, le léaráid lipéadaithe mar chúnaimh agat, ar conas a tharlaíonn báisteach rilife.

(10)

B. Téamh Domhanda

www.wmo.int

Scrúdaigh an graf thuas a thaispeánann eolas mar gheall ar meánteochtaí domhanda ó 1881 go dtí 2010 agus freagair gach ceann de na ceistanna a leanas.

- Cé acu tréimhse deich mbliana ina raibh an mheánteocht domhanda ag an leibhéal is ísle?
- Cad é an mheánteocht domhanda don tréimhse 1991-2000?
- Mínigh **dhá** shlí a gcuireann gníomhaíocht an duine le téamh domhanda.
- Déan cur síos ar iarmhairt **amháin** ag an téamh domhanda ar Éirinn.

(10)

C. Báisteach Aigéadach

- Mínigh **dhá** iarmhairt ag an mbáisteach aigéadach.
- Déan cur síos ar **dhá** shlí chun báisteach aigéadach a laghdú.

(10)

Ceist 3. MEASCÁN TÍREOLAÍOCHTA

Freagair TRÍ CINN AR BITH de na ceisteanna 3A, 3B, 3C, 3D.

3A. Fillsléibhte

- (i) Agus léaráid lipéadaithe mar chúnamh agat, mínigh conas a chruthaítear fillsléibhte.
- (ii) Ainmnigh sliabhraon **amháin** fillsléibhte in Éirinn.

(10)

3B. Daonra

An % den Daonra de réir Aoisghrúpa sa Ghearmáin agus sa Bhrasaíl in 2013

Aoisghrúpa	0-14 bliain (%)	15-64 bliain (%)	65+ bliain (%)
An Ghearmáin	13.1	66.1	X
An Bhrasaíl	24.2	68.5	7.3

US Census Bureau

Scrúdaigh an tábla thuas agus freagair gach ceann de na ceisteanna a leanas.

- (i) Ríomh X, an céatadán de dhaonra na Gearmáine atá 65 bliana d'aois nó os a chionn.
- (ii) Déan cur síos ar **dhá** dhúshlán a bheidh le sarú ag an nGearmáin sa todhchaí ag cur san áireamh an céatadán den daonra atá 65 bliana d'aois nó os a chionn.
- (iii) Mínigh cén fáth a bhfuil an céatadán den daonra san aoisghrúpa 0-14 bliain d'aois i bhfad níos airde sa Bhrasaíl ná mar atá sa Ghearmáin.

(10)

3C. Ithreacha

- (i) Míniú an ról i bhfoirmiú ithreacha a bhíonn ag **dhá** cheann ar bith de na tosca seo a leanas:
- Aeráid
 - Fásra
 - Máthaircharraig
 - Microrgánaigh.
- (ii) Déan cur síos ar shlí **amháin** a bhfuil tábhacht ag baint leis an ithir do dhaoine.

(10)

3D. Plódú Tráchtá

- (i) Déan cur síos ar chúis **amháin** a dtarlaíonn plódú tráchtá i gcathracha na hÉireann.
- (ii) Míniú **dhá** mhodh a d'fhéadfaí a úsáid chun plódú tráchtá a laghdú i gcathracha na hÉireann.

(10)

Ceist 4. GNÍOMHAÍOCHTAÍ GEILLEAGRACHA

A. Feirmeoireacht

Is féidir féachaint ar fheirm mar chóras, le hionchuir, próisis agus aschuir. Freagair gach ceann de na ceisteanna a leanas agus tagairt agat d'fheirm mheasctha ar bith a bhfuil staidéar déanta agat uirthi.

- (i) Ainmnigh **dhá** ionchur feirme.
- (ii) Déan cur síos ar **dhá** phróiseas a tharlaíonn ar an bhfeirm.
- (iii) Ainmnigh **dhá** aschur ó fheirm agus luaigh an úsáid a bhaintear as gach ceann.

(10)

B. Turasóireacht

Sonraí aeráide do Bhaile Átha Cliath agus an Costa del Sol (An Spáinn)

Mí	Meitheamh		Iúil		Lúnasa	
	Uaireanta an chloig gréine	Meánteocht °C	Uaireanta an chloig gréine	Meánteocht °C	Uaireanta an chloig gréine	Meánteocht °C
Baile Átha Cliath	6.5	17.0	5.0	18.0	5.0	18.0
Costa del Sol	9.0	27.0	10.0	30.0	9.0	31.0

Agus tagairt agat don eolas sa tábla thuas, mínigh **dhá** chúis a mbeadh an Costa del Sol níos fearr mar shuíomh do laethanta saoire gréine ná mar a bheadh Baile Átha Cliath.

(10)

C. Iascaireacht

- (i) Mínigh **dhá** chúis a ndéantar róshaothrú ar iasc.
- (ii) Déan cur síos ar **dhá** bheart a d'fhéadfaí a chur i bhfeidhm chun ró-shaothrú iasc a chosc.

(10)

Ceist 5. AERFÓTAGRAF AGUS LÉARSCÁIL NA SUIRBHÉIREACHTA ORDANÁIS

A. Scrúdaigh an **tAERFÓTAGRAF** a thugtar leis an bpáipéar seo.

Tarraing sracléarscáil den aerfótagraf.

Ar do shracléarscail, **taispeáin** agus **lipéadaigh** gach ceann díobh seo a leanas:

- Dhá shráid a bhuaileann le chéile
- Séipéal
- Carrchlós
- Limistéar cónaithe.

(10)

B. Scrúdaigh **LÉARSCÁIL NA SUIRBHÉIREACHTA ORDANÁIS** a thugtar leis an bpáipéar seo agus freagair gach ceann de na ceisteanna a leanas.

- (i) Ainmnigh gréasán lonnaíochta tuaithe **amháin** atá le feiceáil ar léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis agus lonnaigh an gréasán seo le tagairtí eangaí sé fhigiúir.
- (ii) Mínigh cén fáth ar tháinig an gréasán lonnaíochta seo chun cinn ag an suíomh seo.
- (iii) Tomhais an fad i gciliméadair ar feadh an N70 ón áit a dtagann sé isteach sa léarscáil ag V 850 698 go dtí an áit a mbuaileann sé leis an N71 ag V 905 713.

(12)

C. Scrúdaigh **LÉARSCÁIL NA SUIRBHÉIREACHTA ORDANÁIS** a thugtar leis an bpáipéar seo.

Mínigh **dhá** chúis a bhfuil easpa lonnaíochta ó thuaidh ó thuaidhlíne 74, agus fianaise ó léarscáil na Suirbhéireachta Ordanáis á úsáid agat mar thaca le gach cúis.

(8)

Leathanach Bán